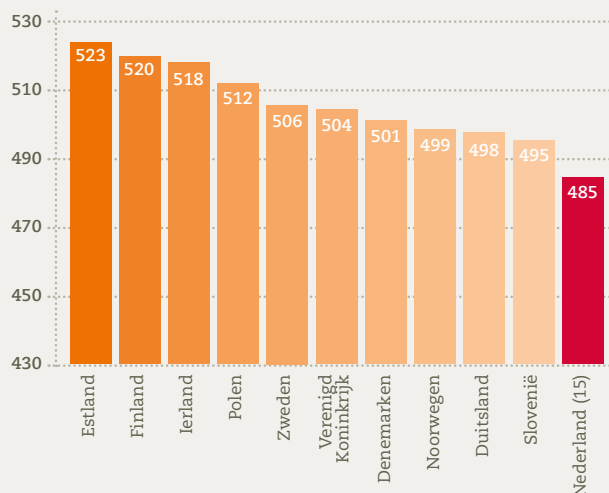

LEESoffensief Brabant!

Uit recente cijfers blijkt dat de leesvaardigheid van Nederlandse kinderen achteruit holt. Dit heeft grote gevolgen voor de positie van Nederland als kenniseconomie. Daarnaast bedragen de maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid ruim € 1,1 mld. per jaar. Omgerekend naar Brabant betekent dit verhoudingsgewijs zo'n € 176 miljoen.

Leesvaardigheid Europese 15-jarigen
(Bron <https://www.leesmonitor.nu/nl/leesprestaties-kinderen>)

Daarom starten de Brabantse bibliotheken en verschillende Brabantse onderwijs- en kinderopvanginstellingen het Leesoffensief Brabant.

Wij vinden:

- Taalvaardig zijn en goed kunnen lezen is een basisrecht – het vergroot je wereld en draagt bij aan je verbeeldingskracht;
- Een gebrekkige leesvaardigheid leidt tot een tweedeling in onze samenleving – mensen met een lagere taalvaardigheid of een beperkte woordenschat lopen een achterstand op;
- Investeren in geletterdheid kost geld, er niet in investeren kost nog veel meer. De maatschappelijke kosten als gevolg van gebrekkige lees- en taalvaardigheid zijn met meer dan € 1 mld. per jaar onverantwoord hoog¹⁾;
- Onderwijs, kinderopvang en bibliotheek zijn samen met ouders de belangrijkste partijen om leesvaardigheid en leesmotivatie te bevorderen.

¹⁾ <https://www.lezenenschrijven.nl/wat-doen-wij/oplossing-voor-je-vraagstuk/maatschappelijke-kosten-laaggeletterdheid>

Het Leesoffensief Brabant wil:

- Alle Brabantse kinderen met een goede woordenschat aan het primair onderwijs laten beginnen;
- De leesvaardigheid en leesmotivatie van Brabantse scholieren aantoonbaar vergroten;
- Alle Brabantse jongeren geletterd van het middelbaar onderwijs laten komen;

Dit doen we door:

- De aandacht voor en het belang van lezen in het onderwijs te vergroten. Brabant telt zo'n 900 basisscholen. Daarvan werken en nu ongeveer 600 met De Bibliotheek op school. We willen de komende jaren nog eens 200 scholen aansluiten op dit programma;
- De samenwerking tussen (voor- en vroeg-schools) onderwijs en bibliotheek verder te versterken door een intensievere leesaanpak, aanvullend en versterkend op BoekStart;
- Aan te sluiten bij het landelijke Bibliotheekconvenant 2020-2023, opgave 1 "Geletterde samenleving – Bevorderen geletterdheid en leesplezier" waarbij partijen zich onder andere richten op aanvullende lees- en taalstimuleringsactiviteiten voor specifieke doelgroepen: jongens, leerlingen op het vmbo en leerlingen met een meertalige achtergrond;
- Nieuwe vormen van samenwerking rond leesvaardigheid en leesmotivatie te starten in het voortgezet onderwijs, het mbo en het hbo. Deze samenwerking richt zich ook op toekomstige professionals in de kinderopvang en het onderwijs;
- Te investeren in de professionalisering van medewerkers in het po, vo, mbo en de bibliotheken op het gebied van lezen en leesmotivatie;
- De strategische samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en bibliotheek te versterken en te borgen.

Dringende oproep

De Brabantse bibliotheken roepen alle Brabantse kinderopvangorganisaties en onderwijsinstellingen op om de samenwerking rond leesvaardigheid uit te bouwen om het Leesoffensief Brabant succesvol uit te voeren.

Wij roepen de Brabantse gemeenten en de provincie Noord-Brabant op om dit initiatief financieel te ondersteunen. Investeer in de slagkracht van onderwijs en bibliotheken voor een taalvaardig Brabant!

Ondertekenaars:

Achtergronden

Alle onderzoeken bewijzen keer op keer hetzelfde; lezen maakt je een leuker, slimmer en gezonder mens. Want al lezend vergroot je je inlevingsvermogen, het maakt je minder (ver)oordelend, al lezend krijg je meer begrip voor de ander. Zeker die ander die je normaal niet zo snel tegenkomt. Lezen verbetert je schoolprestaties en vergroot je kansen op de arbeidsmarkt. Lezen leidt aantoonbaar tot minder stress en houdt je letterlijk gezonder. Op Vlaanderen na daalde de leesvaardigheid van middelbare scholieren tussen 2003 en 2018 nergens zo hard als in Nederland. Inmiddels leest bijna een kwart van de vijftienjarigen zo slecht dat ze het risico lopen laaggeletterd de school te verlaten. Dit bleek uit de nieuwste PISA-studie, een driejaarlijks vergelijkend onderzoek onder 600.000 leerlingen uit 77 landen (37 OESO-lidstaten en 40 partnerlanden). Bovendien is nergens het leesplezier zo laag als in Nederland. Bijna de helft van de vijftienjarigen vindt lezen tijdverspilling (Remie & Velthuis, 2020). De Onderwijsraad, de Raad voor Cultuur en de Nederlandse Taalunie vinden het belangrijk dat onderwijs en bibliotheken meer gaan samenwerken op het gebied van leesbevordering.

Goede voorbeelden

Er gebeurt in Brabant al veel goeds op het gebied van leesbevordering. Zo wordt op zo'n 550 basis-schoollocaties samengewerkt tussen school en bibliotheek met het landelijke programma De Bibliotheek op school en wordt op bijna 400 kinderopvanglocaties gewerkt met BoekStart. In het voortgezet onderwijs werkt 58% van de locaties samen met de bibliotheek. Scholen nemen deel aan activiteiten als voorleeswedstrijden, de Schoolschrijver en de Kinderboekenweek en bibliotheken voeren daarnaast veel losse projecten uit. Zo werkt Huis73 in Den Bosch samen met het Koning Willem 1 College aan de leesvaardigheid van mbo-studenten. Goede voorbeelden genoeg dus, maar is het voldoende?

Een nieuwe aanpak

Het Leesoffensief Brabant wil meer doen en wil het beter doen. Meer doen door op meer kinderopvanginstellingen en scholen nieuwe projecten rond leesbevordering te starten en door meer partijen aan te sluiten op de landelijke lijnen BoekStart en De Bibliotheek op school. We willen meer doen door meer kennis te delen en meer projecten als netwerk op te zetten. En we willen het beter doen. Door een betere borging van de continuïteit van onze projecten. Door kinderopvang en onderwijs (en de studenten die daarvoor nu in opleiding zijn) beter toe te rusten op leesbevordering en lezen onderdeel te maken van meer dan het vak Nederlands. En we willen onze leesconsulenten beter opleiden, beter toerusten en betere tools geven. Zodat zij samen met de kinderopvang en het onderwijs onze jeugd een toekomst geven waarin laaggeletterdheid geen rol speelt.

Financiering van het leesoffensief

Vanuit het ministerie van OCW komt voor 2020 en 2021 € 1.250.000,- beschikbaar voor het Leesoffensief: per bibliotheekstichting € 10.000,-. Als de Brabantse bibliotheken die middelen bij elkaar leggen en Cubiss vanuit de provinciale subsidie daar een aanvulling op doet, kunnen we een bedrag van ongeveer € 200.000,- inzetten voor een Brabants Leesoffensief. Daarnaast vragen we van de gemeenten, de provincie en de deelnemende onderwijspartners een aanvullende investering. Op basis van een inventarisatie van wat de Brabantse bibliotheken willen en wat ze daarvoor nodig hebben stellen we een plan op en gaan we als netwerk daarmee aan de slag.

Samen bereiken we meer.